

A Place of Commemoration and Revival

Φοιτητής : Σταθόπουλος Γιώργος

Επιβλέπων : Καναρέλης Θεοκλής
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Έτος 2018 - 2019

Πλατεία Μνήμης και Αναβίωσης

Πριν από 97 χρόνια, η Σμύρνη, το "λίκνο του ελληνικού πολιτισμού" παραδίδεται στις φλόγες των Τούρκων κατακτητών, χάνει οικισμούς και ανθρώπινες ζωές από μία ανείπωτη θηριωδία. Η πυρκαγιά προξενεί ανυπολόγιστες καταστροφές στην πόλη-στολίδι του Ελληνικού πολιτισμού και οι κάτοικοί της θα βιώσουν μία πρωτοφανή τραγωδία.

Μία από τις περιοχές η οποία φιλοξένησε ένα μικρό ποσοστό των προσφύγων από την Σμύρνη ήταν ο Ποδονίφτης. Ποδονίφτης ονομαζόταν μέχρι το 1932 η περιοχή την οποία σήμερα γνωρίζουμε όλοι με το όνομα Νέα Φιλαδέλφεια Αττικής, ένα όνομα το οποίο δόθηκε στην περιοχή σε ανάμνηση της πόλης Φιλαδέλφειας της Μικράς Ασίας. Το Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας αποτελεί έναν από τους λίγους πνεύμονες πρασίνου στο λεκανοπέδιο και παρόλα αυτά οι συνθήκες που επικρατούν εκεί καθιστούν το Άλσος δυσπρόσιτο και οριακά επικίνδυνο.

Η παρούσα διπλωματική εργασία λοιπόν πραγματεύεται ένα project το οποίο έχει ως στόχο την αναζωογόνηση του Άλσους μέσα από μία διαμόρφωση στον χώρο. Η συνθετική προσέγγιση που ακολουθήθηκε είχε ως στόχο όχι μόνο να προσφέρει ευκολότερη πρόσβαση στο εσωτερικό του Άλσους ή κάποιους χώρους ανάπαυσης σε ένα όμορφο περιβάλλον στο κέντρο της πόλης, αλλά και να αναβιώσει μνήμες και καταστάσεις από την καταστροφή της Σμύρνης και να αποτίνει μέσα σε ένα ήρεμο και γαλήνιο τοπίο τον απαιτούμενο φόρο τιμής στους ανθρώπους που χάθηκαν τον Σεπτέμβριο του 1922 στα παράλια της Μικράς Ασίας. Πιο συγκεκριμένα λοιπόν μέσα από την μελέτη των όσων έγιναν πριν αλλά και μετά την καταστροφή της Σμύρνης επιλέγει μία σχεδιαστική λογική η οποία αναπαριστά, όσο αυτό είναι εφικτό, τα ιστορικά γεγονότα της εποχής καθώς και τα αποτελέσματα της φονικής πυρκαγιάς.

Με λίγα λόγια το project Πλατεία Μνήμης και Αναβίωσης είναι ένα έργο εμπνευσμένο από τα τραγικά γεγονότα της Μικρασιατικής Καταστροφής και μία προσπάθεια ένταξης ενός χώρου στο Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας ο οποίος σέβεται το πολύτιμο φυσικό περιβάλλον που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης.

Φοιτητής: Σταθόπουλος Γιώργος

Επιβλέπων καθηγητής: Καναρέλης Θεοκλής

A Place of Commemoration and Revival

Ninety-seven years from today Smyrna, “the cradle of Greek civilization”, crumbles before the blazing flames caused by Turkish fire. The vast majority of residential areas are lost and thousands of citizens perish due to this unimaginable monstrosity. Immeasurable damage is inflicted upon the city and its citizens are about to go through an unprecedented tragedy.

One of the areas that accommodated a small portion of refugees was Podoniftis. In 1932, its name was changed into what we know today as Nea Filadelfeia in Attica, a name that was given to the area as a remembrance of the city of Filadelfeia in Asia Minor. The Grove of Nea Filadelfeia is one of the limited in numbers greenspaces in Attica, nevertheless, the present conditions render the Grove inaccessible and marginally dangerous.

This dissertation is discussing a project which aims at the revival of the Grove through a space conformation. The compositional approach that was followed had as a main goal, not only to offer easier access into the Grove or some rest areas in a beautiful and refreshing environment in the center of the city, but also to revive memories from the Asia Minor Catastrophe and, in a blissful environment, pay the owed tribute to the many souls lost on the September of 1922 at the Asian Minor coastline. More specifically, through the study of the timeline shortly before and after the Smyrna Catastrophe, the design implied was selected in order to represent, to the degree that this is doable, the historic events and the results of the lethal blaze.

In a few words, the project “A Place of Commemoration and Revival” is a project inspired by the tragic events of the Asian Minor Catastrophe and an attempt to incorporate a space in the Nea Filadelfeia Grove that honors the precious natural environment which is located in the center of the city.

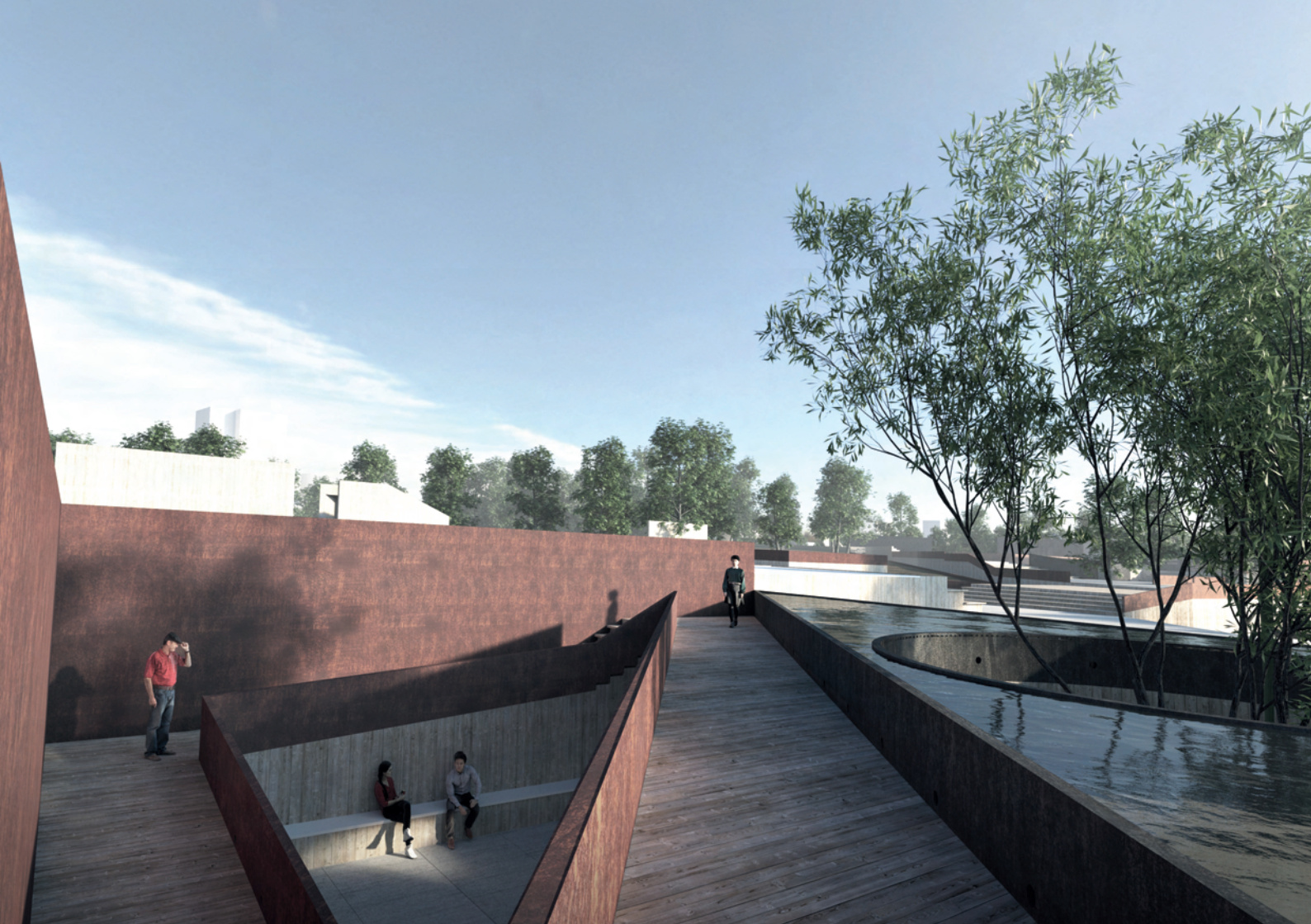
Student: Stathopoulos Giorgos

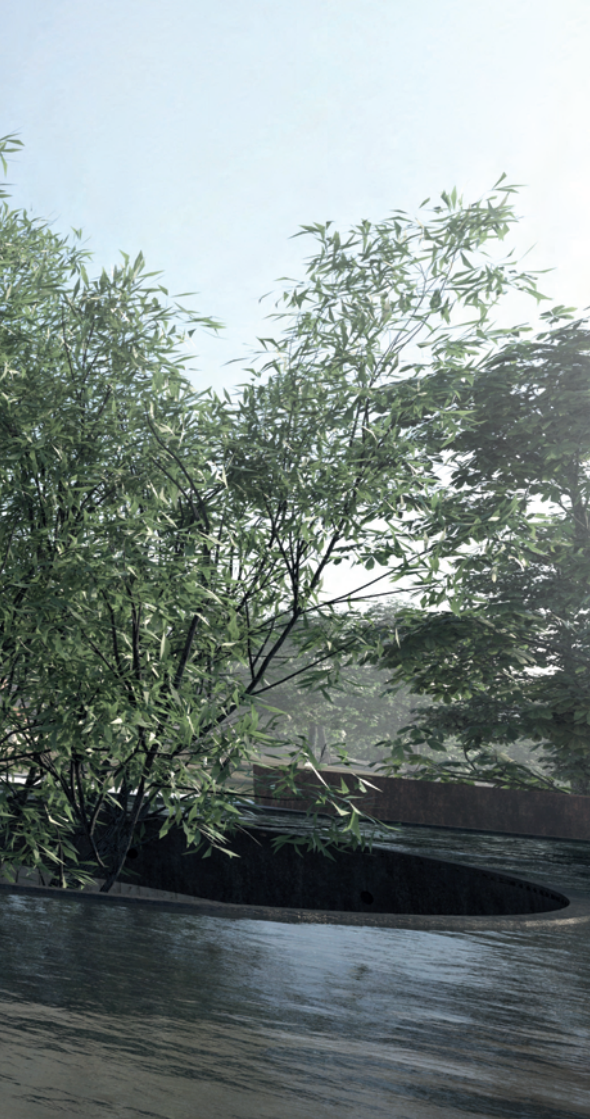
Supervisor: Theoklis Kanarelis

Περιεχόμενα

Περίληψη	2
1. Εισαγωγή	3
1.1 Ιστορική Αναδρομή	4
1.2 Η περιοχή της Νέας Φιλαδέλφειας	11
2. Ανάλυση Ιδέας	15
2.1 Ανάλυση Ιδέας-Τρόπος προσέγγισης	16
3. Σχεδιαστική προσέγγιση	27
3.1 Παρουσίαση Project	28

Περίληψη

Πριν από 97 χρόνια, η Σμύρνη, το “λίκο του ελληνικού πολιτισμού” παραδίδεται στις φλόγες των Τούρκων κατακτητών, χάνει οικισμούς και ανθρώπινες ζωές από μία ανείπωτη θηριωδία. Η πυρκαγιά προξενεί ανυπολόγιστες καταστροφές στην πόλη-στολίδι του Ελληνικού πολιτισμού και οι κάτοικοί της θα βιώσουν μία πρωτοφανή τραγωδία.

Μία από τις περιοχές η οποία φιλοξένησε ένα μικρό ποσοστό των προσφύγων από την Σμύρνη ήταν ο Ποδονίφτης. Ποδονίφτης ονομαζόταν μέχρι το 1932 η περιοχή την οποία σήμερα γνωρίζουμε όλοι με το όνομα Νέα Φιλαδέλφεια Αττικής ένα όνομα το οποίο δόθηκε στην περιοχή σε ανάμνηση της πόλης Φιλαδέλφειας της Μικράς Ασίας. Το Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας αποτελεί έναν από τους λίγους πνεύμονες πρασίνου στο λεκανοπέδιο και παρά όλα αυτά οι συνθήκες που επικρατούν εκεί καθιστούν το Άλσος δυσπρόσιτο και οριακά επικίνδυνο.

Η παρούσα διπλωματική εργασία λοιπόν πραγματεύεται ένα project το οποίο έχει ως στόχο την αναζωογόνηση του Άλσους μέσα από μία διαμόρφωση στον χώρο. Η συνθετική προσέγγιση που ακολουθήθηκε είχε ως στόχο όχι μόνο να προσφέρει ευκολότερη πρόσβαση στο εσωτερικό του Άλσους ή κάποιους χώρους ανάπαυσης σε ένα όμορφο περιβάλλον στο κέντρο της πόλης, αλλά και να αναβιώσει μνήμες και καταστάσεις από την καταστροφή της Σμύρνης και να αποτιμήσει μέσα σε ένα ήρεμο και γαλήνιο τοπίο τον απαιτούμενο φόρο τιμής στους ανθρώπους που χάθηκαν τον Σεπτέμβριο του 1922 στα παράλια της Μικράς Ασίας. Πιο συγκεκριμένα λοιπόν μέσα από την μελέτη των όσων έγιναν πριν αλλά και μετά την καταστροφή της Σμύρνης επιλέγει μία σχεδιαστική λογική η οποία αναπαριστά, όσο αυτό είναι εφικτό, τα ιστορικά γεγονότα της εποχής καθώς και τα αποτελέσματα της φονικής πυρκαγιάς.

Με λίγα λόγια το project Πλατεία Μνήμης και Αναβίωσης είναι ένα έργο εμπνευσμένο από τα τραγικά γεγονότα και μία προσπάθεια ένταξης ενός χώρου στο Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας ο οποίος σεβεται το πολύτιμο φυσικό περιβάλλον που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης.

1.1 Ιστορική
αναδρομή

Όσοι γνώρισαν τη Σμύρνη από κοντά ευτύχησαν να αποθαυμάσουν τις φυσικές ομορφιές της. Ο πολυταξιδεμένος και ανοιχτόμυαλος Ηρόδοτος έγραψε πως δεν αντίκρισαν τα μάτια του ωραιότερη πόλη. Ο μέγιστος ρήτορας Κικέρων κατέθεσε ότι δεν υπάρχει σημείο της πόλης που ο ταξιδιώτης δεν θα γοητευτεί από κάτι, τοπίο, αρχαιότητες ή ανθρώπους. Ο Σικελιανός στον πρόλογο του μυθιστορήματος "Αιολική γη" του Βενέζη έγραψε: "Είναι η γλυκιά ιωνική ατμόσφαιρα, είναι η κρυφή, χαμένη θαλπυρή της μυστικής του κόσμου σάρκας που αππροσδόκητα ξανάρχεται και πάλι σ' επαφή μητριαρχική μαζί μου, είναι η αγνή ιωνική πνοή του ξεχασμένου και νοσταλγημένου από με τον ίδιο πολιτισμού". Θωμάς Κοροβίνης, "Σμύρνη: Μια πόλη στη λογοτεχνία".

Τόσα χρόνια μετά, οι ιστορικές αναλύσεις μετρούν ακόμα τον απολογισμό και βυθισμένες στη φρικαλεότητα των γεγονότων, ξεχνούν να θυμίσουν πως η Σμύρνη κάποτε ζούσε και ανέπνεε διαφορετικά από οποιαδήποτε άλλη ελληνική πόλη σήμερα. Η Σμύρνη ήταν το κέντρο όλων, σήμερα είναι η εστία όλων των χαμένων αξιών.

Ένας μέγιστος εμπορικός κόμβος μεταξύ Ανατολής και Δύσης, η κοιτίδα πολλών αρχαίων λαών και πολιτισμών. Κατά αυτόν τον τρόπο περιγράφουν πολλοί τη Μικρά Ασία του τότε. Από τους 370000 κατοίκους της πόλης, οι 165000 ήταν Έλληνες. Το ελληνικό στοιχείο, διάσπαρτο σε όλο το μήκος και το πλάτος της Ανατολίας μακροχρόνιως κυριώς στην κοσμοπολίτικη Σμύρνη. Οι δε άνθρωποι που ζούσαν εκεί, Τούρκοι, Αρμένιοι, Εβραίοι, Λεβαντινοί, ήξεραν όλοι να μιλούν ελληνικά. Η ελληνική γλώσσα είχε γίνει "η γλώσσα των εμπόρων και της καλής κοινωνίας".

Η μουσική και τα τραγούδια ήταν πολύ έντονα στοιχεία σε καφενέδες, μπακαδοταβέρνες, γάμους και βαρτίσεις με τους οργανοπαίχτες να αποκαλούνται παιχνιδιάρους και τα μουσικά όργανα, παιχνίδια. Στα μαγαζιά του Φραγκομαχαλά οι ντόπιοι έβρισκαν παιχνίδια όμορφα και κουρντιστά, "από παραδείσια φτερά για τα μαλλιά των γυναικών μέχρι σκαρπίνια για Σταχτοπούτες". Τα στοιχεία που αποδίδουν επαρκώς τον τρόπο ζωής των κατοίκων της Σμύρνης δεν μπορούν να είναι άλλα από βιωματικά.

Προηγθέντα της Καταστροφής

Μετά την κατάρρευση του μετώπου, και την άτακτη υποχώρηση και αναδίπλωση του ελληνικού εκστρατευτικού σώματος από το Αφιόν Καραχισάρ, (στα μέσα Αυγούστου του 1922), άρχισε και ο ξεριζωμός ενός μεγάλου μέρους του χριστιανικού πληθυσμού (Ελλήνων και Αρμενίων) προς τη μικρασιατική ακτή που, κατά τους υπολογισμούς του Οικουμενικού Πατριαρχείου, έφτανε τις 250.000. Επίσης, στη Σμύρνη είχαν βρει καταφύγιο και 15.000 Αρμένιοι που συνωστίζονταν στα διάφορα ιδρύματα και σπίτια της Αρμενικής Κοινότητας.

Το καμπαναριό της Αγίας Φωτεινής διασώθηκε κατά την πυρπόληση, αλλά ανατινάχθηκε με δυναμίτιδα από τις τουρκικές αρχές, αφού ολοκληρώθηκε η πυρπόληση της Σμύρνης. Η αδιάκοπη όμως άφιξη των τρένων που μετέφεραν στρατιωτικά υπολείμματα και πρόσφυγες (υπολογίστηκε ότι έφταναν με ρυθμό 30.000 ατόμων την ημέρα) στη Σμύρνη, καθώς και οι έντονες φήμες της γενικής κατάρρευσης του μετώπου μεγάλωναν την ένταση και την ανησυχία του πληθυσμού, ενώ η προετοιμασία της ελληνικής διοίκησης για αναχώρηση δεν άφηναν πλέον τις παραμικρές αμφιβολίες για τη μετέπειτα εξέλιξη. Έναντι της έντρομης εκείνης κατάστασης που εξελισσόταν, χαρακτηριστική υπήρξε η απάντηση του Έλληνα Υπάτου Αρμοστή Αριστείδη Στεργιάδη στον πρώην Νομάρχη Λέσβου και Διοικητή Χίου Γεώργιο Παπανδρέου, όταν ο δεύτερος του συνέστηρε να ενημερώσει άμεσα τον ελληνογενή πληθυσμό για να φύγει. Ο Στεργιάδης φέρεται να δήλωσε στον Παπανδρέου: «Καλύτερα να μείνουν εδώ, να τους σφάζει ο Κεμάλ, γιατί αν πάνε στην Αθήνα θ' ανατρέψουν τα πάντα».

Στις 6 Σεπτεμβρίου αναχωρεί και το τελευταίο ελληνικό στρατιωτικό τμήμα. Την επομένη οι χιλιάδες των προσφύγων Έλληνες και Αρμένιοι που κατέκλυζαν όλο το μήκος της περιφέρειας προκιμαίας «Κε» της Σμύρνης μάταια περίμεναν πλέον τα

Remains after the fire

Smyrna
from
above

επιταγμένα ελληνικά πλοία για τη μεταφορά τους στα γειτονικά ελληνικά νησιά (Δείτε παρακάτω ενότητα «Ο ελληνικός στόλος»). Μετά όμως από έντονη παρέμβαση του Αμερικανού Προξένου Γ. Χόρτον, (G. Horton), στάλθηκαν δύο αμερικανικά αντιτορπιλικά για την εξυπηρέτηση των προσφύγων. Την επομένη 8 Σεπτεμβρίου (1922), αναχωρούν οι ελληνικές Αρχές Σμύρνης. Ο μέχρι τότε Έλληνας Ύπατος Αρμοστής της Σμύρνης, Αρ. Στεργιάδης επιβιβάστηκε σε αγγλικό πολεμικό πλοίο που του διατέθηκε με προορισμό την Κωνσταντινούπολη.

Η αντίστροφη μέτρηση για την πόλη της Σμύρνης είχε πλέον φθάσει.

Καταστροφή της Σμύρνης

Με τον όρο καταστροφή της Σμύρνης ή αλλιώς Μεγάλη Πυρκαγιά της Σμύρνης αναφέρονται τα γεγονότα της σφαγής του ελληνικού και αρμενικού πληθυσμού της Σμύρνης από τον κεμαλικό στρατό, καθώς και η πυρπόληση της πόλης, που συνέβησαν τον Σεπτέμβριο του 1922. Η καταστροφή αυτή άρχισε 7 ημέρες μετά την αποχώρηση και του τελευταίου ελληνικού στρατιωτικού τμήματος από τη Μικρά Ασία και μετά την είσοδο του τουρκικού στρατού, του ίδιου του Μουσταφά Κεμάλ και των απάκτων του στην πόλη. Η φωτιά εκδηλώθηκε αρχικά στην αρμενική συνοικία και συγκεκριμένα από την ανατίναξη της Αρμενικής Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου, όπου είχαν καταφύγει τα γυναικόπαιδα και πολιορκούντο από τους Τούρκους. Την πολιορκία την έσπασε με το ασκέρι του ο Έλληνας καπετάνιος Σιδερός (Ισιδωρος) Πανταζόπουλος, που επί πολλά έτη πολεμούσε τους άτακτους Τσέτες ληστές στα γύρω βουνά. Οι Έλληνες μπήκαν μέσα στην εκκλησία και έδωσαν νερό και τρόφιμα στους πολιορκημένους, όμως, οι πολυπληθέστεροι Τούρκοι γρήγορα ανασυντάχθηκαν και παίρνοντας πυριτίδα από γειτονική πυριταδαποθήκη, περικύκλωσαν και πάλι την εκκλησία και την ανατίναξαν. Με τη βοήθεια του ευνοϊκού για τους Τούρκους ανέμου (που έπνεε αντίθετα από την τουρκική συνοικία) και της βενζίνης με την οποία οι Τούρκοι ράντιζαν τα στίπια, η φωτιά κατέκαψε όλη την πόλη, εκτός από τη μουσουλμανική και την εβραϊκή συνοικία, και διήρκεσε από τις 31 Αυγούστου έως 4 Σεπτεμβρίου (με το παλιό ημερολόγιο). Σήμερα η επέτειος αυτή στην πραγματικότητα είναι η 13 Σεπτεμβρίου, καθώς την επόμενη χρονιά εισήχθη στην Ελλάδα το νέο ημερολόγιο.

1.2 Η περιοχή
της Νέας
Φιλαδέλφειας

Panoramic View

Νέα Φιλαδέλφεια

Η Νέα Φιλαδέλφεια είναι έδρα του Δήμου Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος ο οποίος εντάσσεται στην περιφέρεια του Κεντρικού Τομέα της Αθήνας στην Αττική.

Το προηγούμενο όνομα της περιοχής ήταν Ποδονόφτης από το αμύνσιμο ρέμα που τη διαρρέει, ένα όνομα το οποίο προκύπτει ως παράγωγο των λέξεων "πους" που σημαίνει πόδι και "νίπτω" που σημαίνει τρίβω ή πλένω καθώς τα λίγα νερά εκεί αρκούσαν μόνο για το πλύσιμο των ποδιών. Το 1924 η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων ξεκίνησε την οικοδόμηση του προσφυγικού συνοικισμού, προκειμένου να δώσει στέγη σε πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία. Τον Ιούλιο του 1927 εγκαταστάθηκαν οι πρώτοι πρόσφυγες από τα προσφυγικά των Αμπελοκήπων, μετά από μεγάλη πυρκαγιά που κατέστρεψε τις παράγκες όπου έμεναν. Τους παραχωρήθηκαν καινούργια διαμερίσματα στον συνοικισμό που οικοδομήθηκε εδώ. Το χτίσιμο ξεκίνησε το 1923 βάσει σχεδίου αγγλικής κωμόπολης και ολοκληρώθηκε σε τρία χρόνια. Τα σπίτια ήταν με κεραμοσκεπές και μικρό κήπο το καθένα. Τα πρώτα χρόνια δεν υπήρχε ρεύμα, ύδρευση, σχολεία, δρόμοι, πλατείες ή συγκοινωνία. Ο συνοικισμός χτίστηκε από το Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας σε απαλλοτριωμένη έκταση, που ανήκε στον Πανάγο Τάφο, την επονομαζόμενη Δονοράδες. Μέχρι την εγκατάσταση των προσφύγων η περιοχή ήταν καταπράσινη με αμπελώνες και ελαιώνες, πολλές μικρές αγροικίες και ένα μικρό χωριό με 120 κατοίκους το 1920. Στην περιοχή του Κόκκινου Μύλου υπήρχαν πολλοί μύλοι, που τροφοδοτούνταν με νερό από τον Κηρισό.

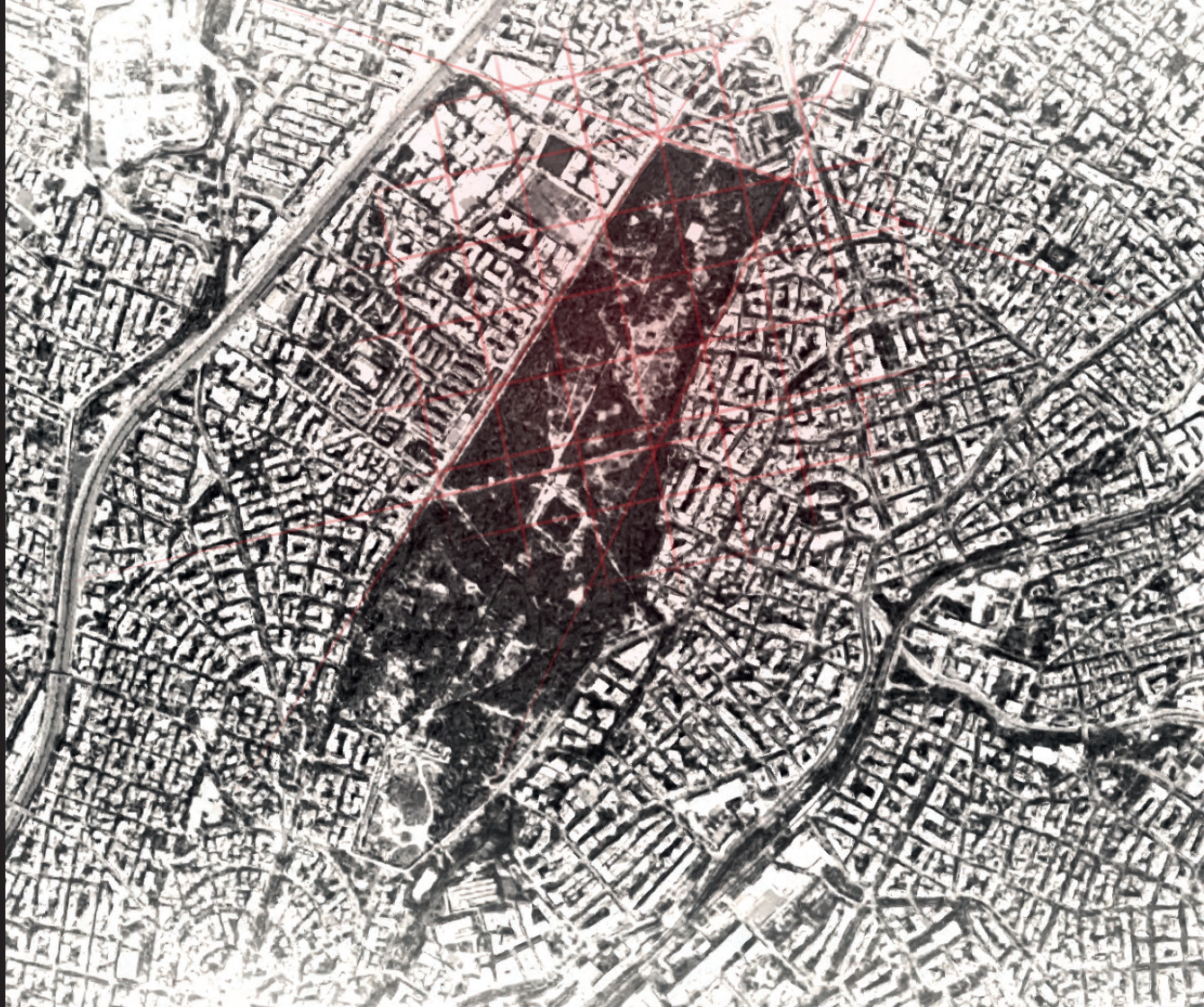
Ως Νέα Φιλαδέλφεια αναφέρεται επίσημα το 1928 όταν και προσαρτάται στο δήμο Αθηναίων. Ονομάστηκε έτσι σε ανάμνηση της πόλης «Φιλαδέλφεια» της Μικράς Ασίας. Το 1931 η Νέα Φιλαδέλφεια συνδέθηκε με την Αθήνα με γραμμή λεωφορείου, ενώ μετά από λίγα χρόνια λειτούργησε η σιδηροδρομική σύνδεση της περιοχής με το κέντρο της Αθήνας και τον Πειραιά, μέσω της σιδηροδρομικής γραμμής Λαυρίου - Αγίων Αναργύρων. Θεωρείται ωραίο προάστιο, καθώς έχει αρκετό πράσινο, στο οποίο συμβάλλουν τα πάρκα που έχει η περιοχή και το Άλσος. Μετά από το σεισμό του 1999 ο προσφυγικός συνοικισμός προστατεύεται ως παραδοσιακός οικισμός με προεδρικό διάταγμα. Το 2001 το κτίριο ιδιοκτησίας Φωτεινής Ζαφειροπούλου, στην οδό Μοσχονηριών 8, χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο και ως έργο τέχνης. Ως μνημεία έχουν χαρακτηριστεί η καμινάδα του πρώην εργοστασίου «Μπριτάνια» και το κελύφος του κυρίως κτηρίου, της καμινάδας και του λεβητοστασίου του πρώην εργοστασίου «Βαμβακουργία».

Η περιοχή της Νέας Φιλαδέλφειας βρίσκεται στα βορειοδυτικά προάστια της Αθήνας. Έχει έκταση 2 τετραγωνικά χιλιόμετρα και μέσο υψόμετρο 110 μέτρα. Από τις αρχές του περασμένου αιώνα η αστική ανάπτυξη περιόρισε σημαντικά τους πνεύμονες πρασίνου της πρωτεύουσας. Το Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας παραμένει σημαντικός πνεύμονας πρασίνου της περιοχής και ένας από τους μεγαλύτερους της Αθήνας. Η δημιουργία του Άλσους άρχισε το 1914, τον Φεβρουάριο του 1956 εγκρίθηκε η κατασκευή λίμνης, το 1959 θεμελιώθηκε ο δημοτικός κινηματογράφος που βρίσκεται στην είσοδό του και το 1976 δημιουργήθηκε το Τουριστικό Περίπτερο. Από το 1955 έως το 1996 λειτούργησε υποτυπώδης Ζωολογικός Κήπος. Το Άλσος καλύπτει έκταση περίπου 420 στρεμμάτων.

Site Plan

2. Ανάλυση Ιδέας

2.1 Ανάλυση Ιδέας-Τρόπος Προσέγγισης

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

Το Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας αποτελεί σημαντικό πνεύμονα πρασίνου για την πόλη της Αθήνας. Απλώνεται σε 420 στρέμματα και δεν αποτελεί υπόλειμμα παλιότερου φυσικού τοπίου. Άρχισε να δημιουργείται σταδιακά από το 1914 με δεντροφυτεύσεις στον ήρεμο λόφο δίπλα από το ρέμα του Ποδονόφτη. Το 1914 έγινε η πρώτη επίσημη δεντροφυτεύση του τότε γυμνού λόφου. Κατά την διάρκεια του πολέμου το Άλσος υπέστη καταστροφές και το 1948 πραγματοποιήθηκε νέα αναδάσωση. Οι τελευταίες μεγάλες δεντροφυτεύσεις έγιναν τις χρονιές 1994 & 1995, ενώ σε μικρότερη κλίμακα γίνονται μέχρι σήμερα (περίπου κάθε χρόνο). Στις 29 Φεβρουαρίου 1956 εγκρίθηκε η κατασκευή Λίμνης που ολοκληρώθηκε το 1966 και στις 19 Ιουνίου 1959 εγκρίθηκε η περιφραγή του. Στις 26 Μαρτίου 1959 θεμελιώθηκε ο Δημοτικός Κινηματογράφος που βρίσκεται στην είσοδο του Άλσους.

Το 1976, με τροποποιήσεις του ρυμοτομικού σχεδίου, έγινε στο χώρο της λίμνης Τουριστικό Περίπτερο, ενώ το 1956 εγκαταστάθηκε μέσα στο Άλσος Μετεωρολογικός Σταθμός (Υπηρεσία ΕΜΥ). Από το 1955 άρχισε η συγκέντρωση ζώων και πτηνών και λειτουργήσε υποτυπώδης Ζωολογικός Κήπος. Στις 25 Μαΐου 1986 έγιναν τα εγκαίνια του ζωολογικού κήπου που λειτουργήσε μέχρι το 1995. Από τις 17 Οκτωβρίου 1995 αρχίζει η μεταφορά των αρκούδων στο φυσικό τους περιβάλλον (Περιβαλλοντικό Κέντρο "Αρκτούρος", στο Νυμφαίο της Φλώρινας), στις 20 Μαΐου 1996 η απομάκρυνση των άγριων ζώων, που ολοκληρώνεται στις 16 Ιανουαρίου 1997 με την απομάκρυνση του τελευταίου λιονταριού, και από τότε παύει η λειτουργία του ζωολογικού κήπου για άγρια ζώα.

Σήμερα αποτελεί μια λωρίδα πράσινου που απλώνεται από τα βορειοανατολικά προς τα νοτιοδυτικά ανάμεσα στους Δήμους Νέας Φιλαδέλφειας και Νέας Ιωνίας. Η ύπαρξη πλούσιας βλάστησης, η παρουσία της λίμνης, η γειτνίαση με τον Ποδονύφη και ο χαμηλός συντελεστής δόμησης της περιοχής έχουν μετατρέψει το Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας σε σημαντική περιοχή διαβίωσης για πολλά είδη. Η βλάστηση αποτελείται κυρίως από χαλέπιο πεύκι, αλλά και κυπαρίσσια, χαρουπιές, ευκάλυπτους, πλατάνια, κ.α.

Το Άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας με τα όμορφα μονοπάτια του και την πλούσια, για πόλη, άγρια ζωή είναι ένα εξαιρετικό πεδίο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και εξερεύνησης.

An aerial photograph showing a dense, green forest in the foreground. In the background, a city skyline is visible under a clear sky. The image is partially obscured by a vertical white bar with a diagonal hatched pattern on the left side.

Panoramic
View

Νέα Φιλαδέλφεια ○

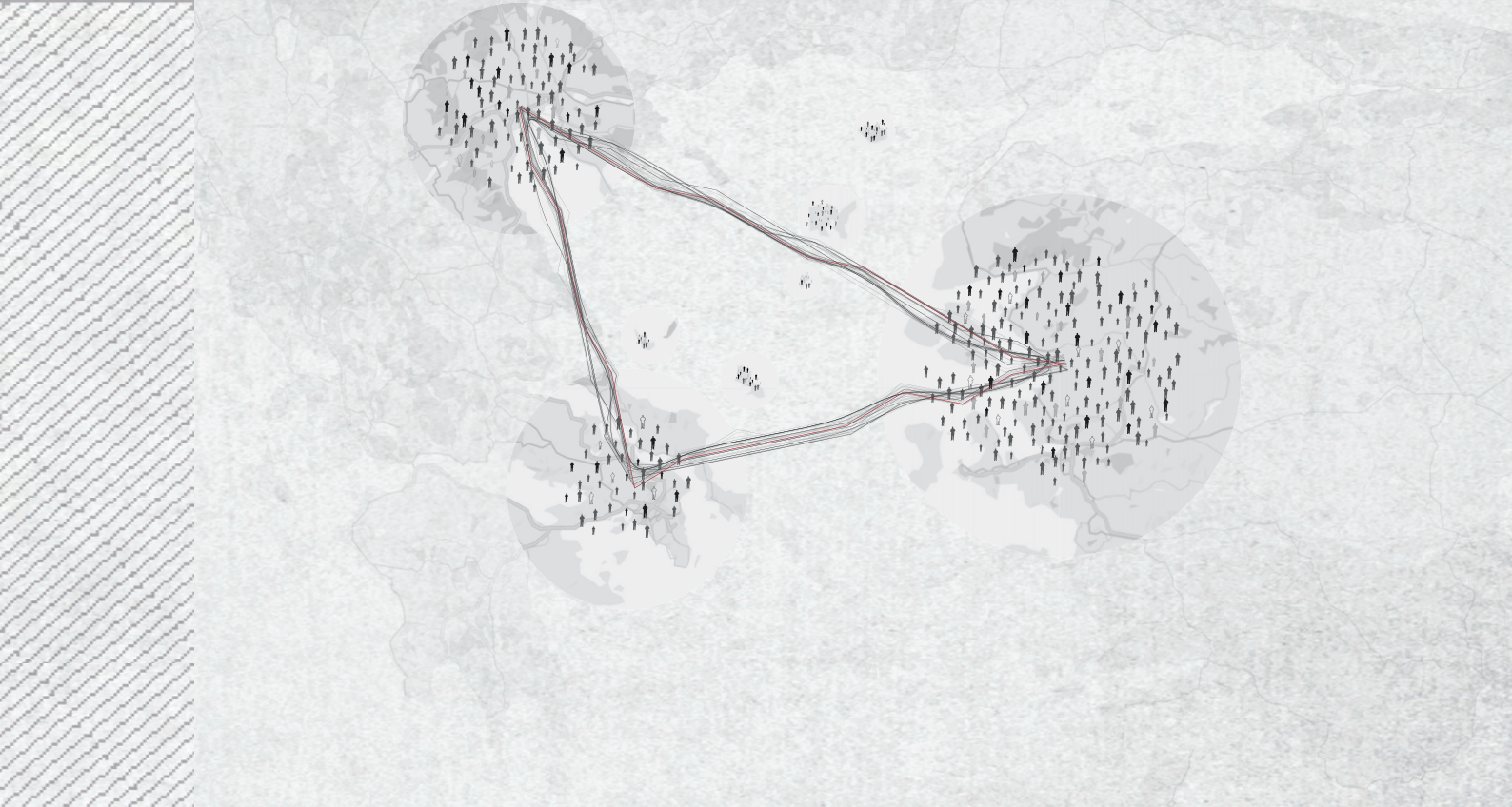
Σμύρνη

○ Προύσα

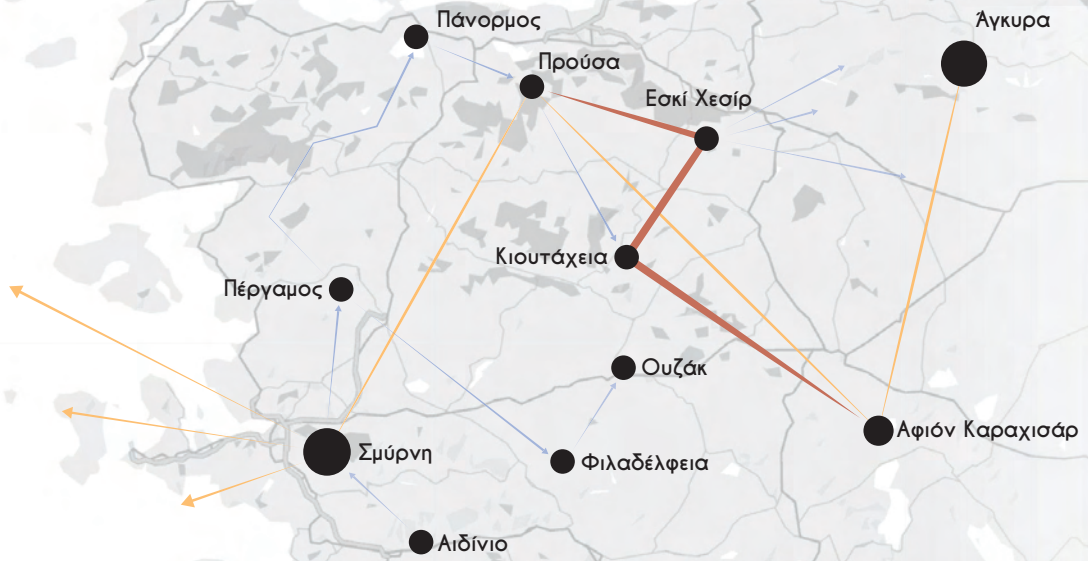
○ Εσκισεχίρ

○ Άγκυρα

○ Ίκόνιο

Τα στοιχεία της εποχής κάνουν λόγο για περίπου 1,5 εκατομμύρια πρόσφυγες. Η απεικόνιση των μεταναστευτικών ροών από την Μικρά Ασία προς την Ελλάδα καταδεικνύει πως ένας μεγάλος αριθμός προσφύγων βρήκαν καταφύγιο στις περιοχές της Βορείου Ελλάδος και της Αττικής. Το ποσοστό των ανθρώπων αυτών υπολογίζεται πως είναι πάνω από το 70%. Η γραφική αποτύπωση των συγκεκριμένων στοιχείων καταλήγει στην δημιουργία ενός τριγώνου ένα στοιχείο το οποίο όπως θα αναλυθεί και παρακάτω αποτέλεσε σημαντικό στοιχείο της σχεδιαστικής προσέγγισης του project.

Μεταναστευτικές
Ροές

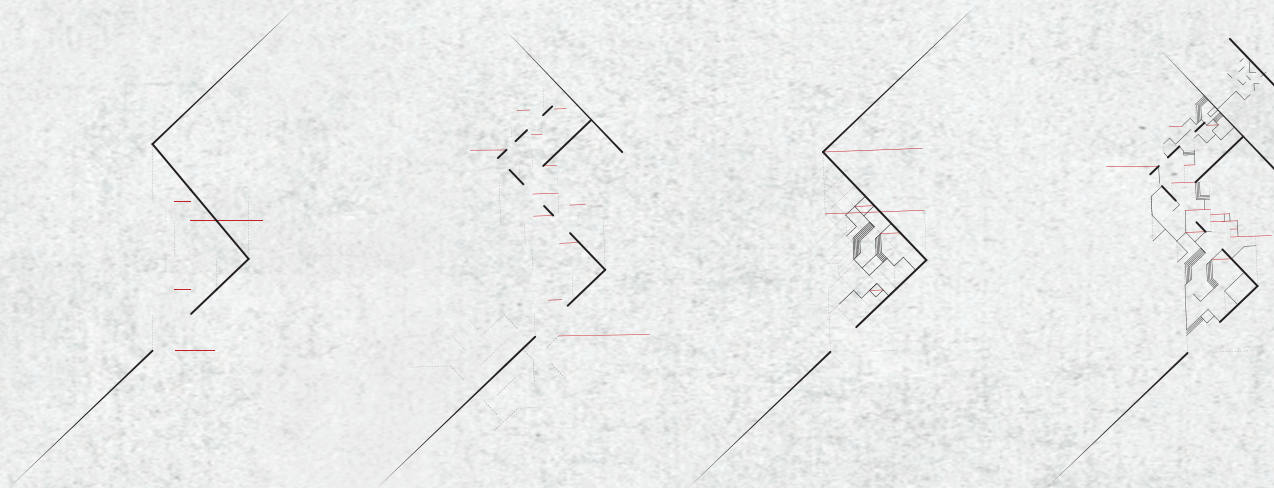

Κίνηση Κεμαλικού
στρατού

Ελληνικά
Στρατεύματα

Νέα Φιλαδέλφεια ————— Σμύρνη

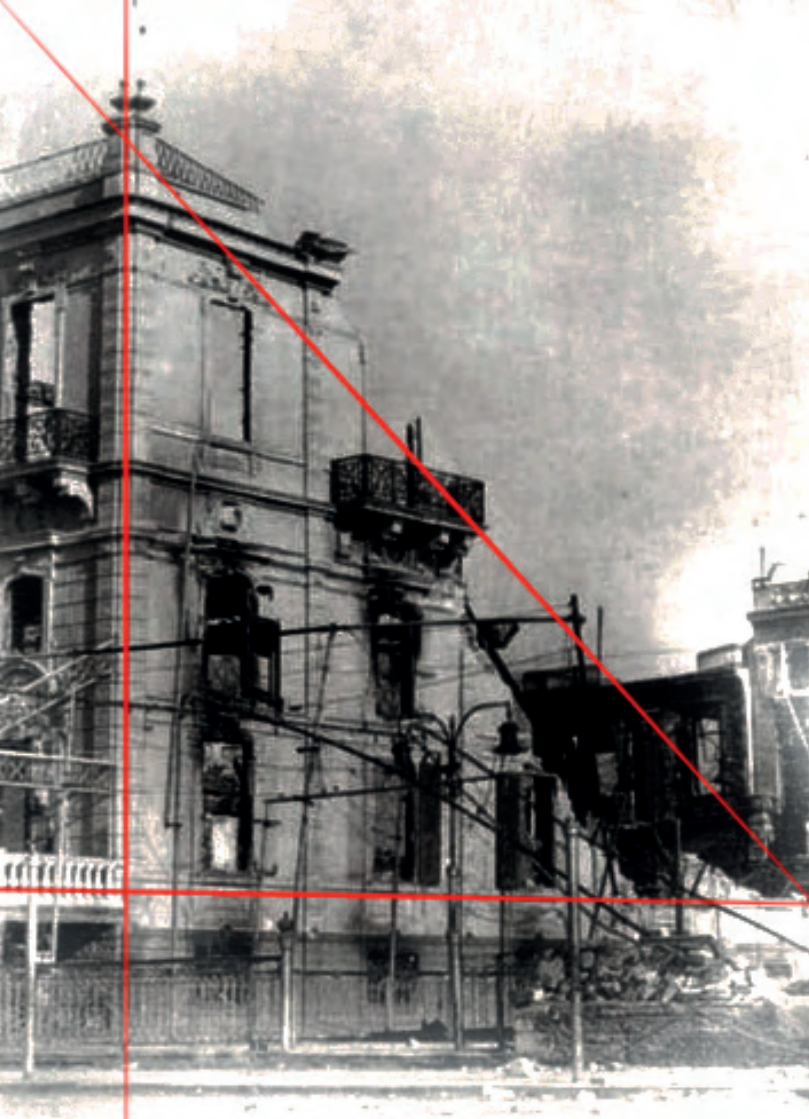
Η σχεδιαστική προσέγγιση έπεται από την μελέτη των βασικών ιστορικών γεγονότων βασίστηκε σε δύο βασικούς άξονες. Αρχικά στην κίνηση των στρατευμάτων του Κεμάλ Ατατούρκ η οποία ξεκίνησε από την επίθεση ενάντι των Ελληνικών στρατευμάτων στην περιοχή της Άγκυρας μέχρι και το σημείο στο οποίο τελικά εισέβαλε και κατέστρεψε ολοσχερώς την Σμύρνη καθώς επίσης και από την νοητή ευθεία η οποία συνδέει την Νέα Φιλαδέλφεια με την αυτή. Σε πρώτο στάδιο οι δύο αυτές λογικές συνδυάστηκαν με στόχο την δημιουργία μιας διαδρομής-ανάμνησης στο εσωτερικό του Άλσους η οποία θα έχει ως κατάληξη την Σμύρνη. Σε αυτή την συνθετική προσπάθεια υπάρχει σκοπίμως η επανάληψη στοιχείων τα οποία έχουν κατεύθυνση προς την Σμύρνη και τα οποία αποσκοπούν στο να υπενθυμίζουν στον επισκέπτη την νοητή σύνδεση των δύο αυτών περιοχών αφήνοντας του μία αίσθηση μελαγχολίας και δέους ταυτόχρονα.

Route mapping

Η είσοδος βρίσκεται επί της Λεωφόρου Δεκελείας και στην μέση του Άλσους. Η συνθετική πρόταση για την δημιουργία του συγκεκριμένου χώρου περιορίζεται στο βορειοανατολικό τμήμα του Άλσους και αυτό διότι αφενός το πρώτο κομμάτι έχει ήδη μια κάποια διαμόρφωση και αφετέρου διότι το βορειοανατολικό κομμάτι δεν έχει κανενός είδους διαμόρφωση και είναι φυτεμένο σε ποσοστό 50% γεγονός το οποίο άφησε περιθώριο παρέμβασης. Επομένως ακολουθώντας τους άξονες που ορίστηκαν προηγουμένως και σε συνδυασμό πλέον με την ακριβή θέση παρέμβασης ορίστηκε μία ενδεικτική πορεία η οποία ξεκινά από την είσοδο διασχίζει όλο το πάρκο και έχει έξοδο προς την οδό Χίου.

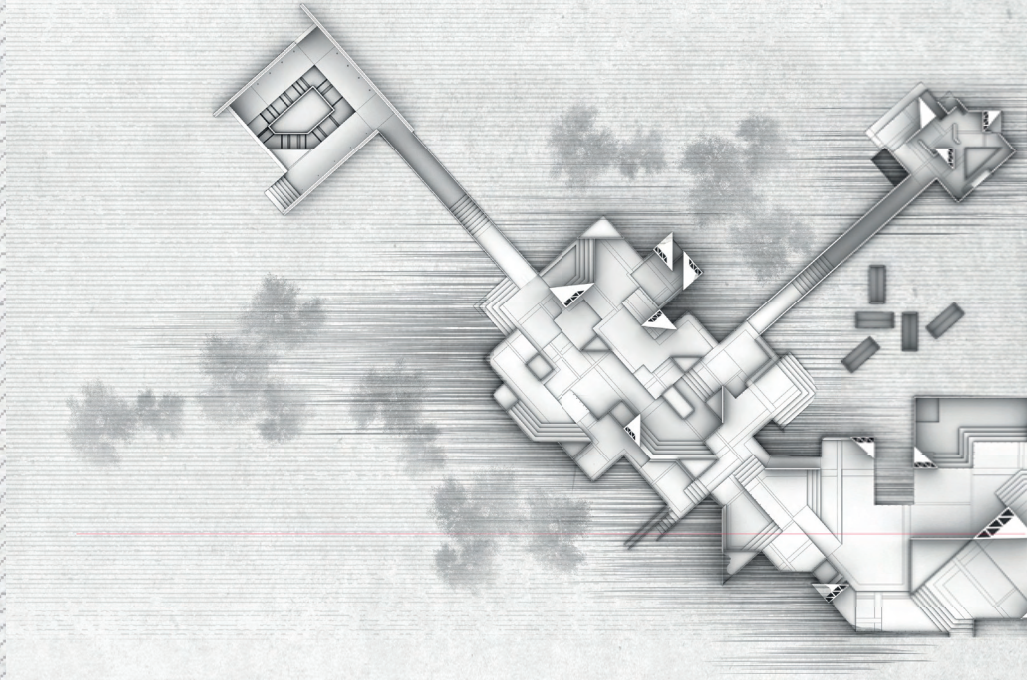
Η πυρκαγιά της Σμύρνης στο πέρασμά της κατέστρεψε τα πάντα. Οι εικόνες από τα συντρίμμια που άφησε πίσω της μαρτυρούν το μέγεθος της καταστροφής. Αν και το σπτικό υλικό από εκείνη την εποχή είναι αρκετά περιορισμένο οι λίγες εικόνες που έχουν δει το φως της δημοσιότητας καταδεικνύουν το χάος που επικράτησε εκείνο το πρωινό.

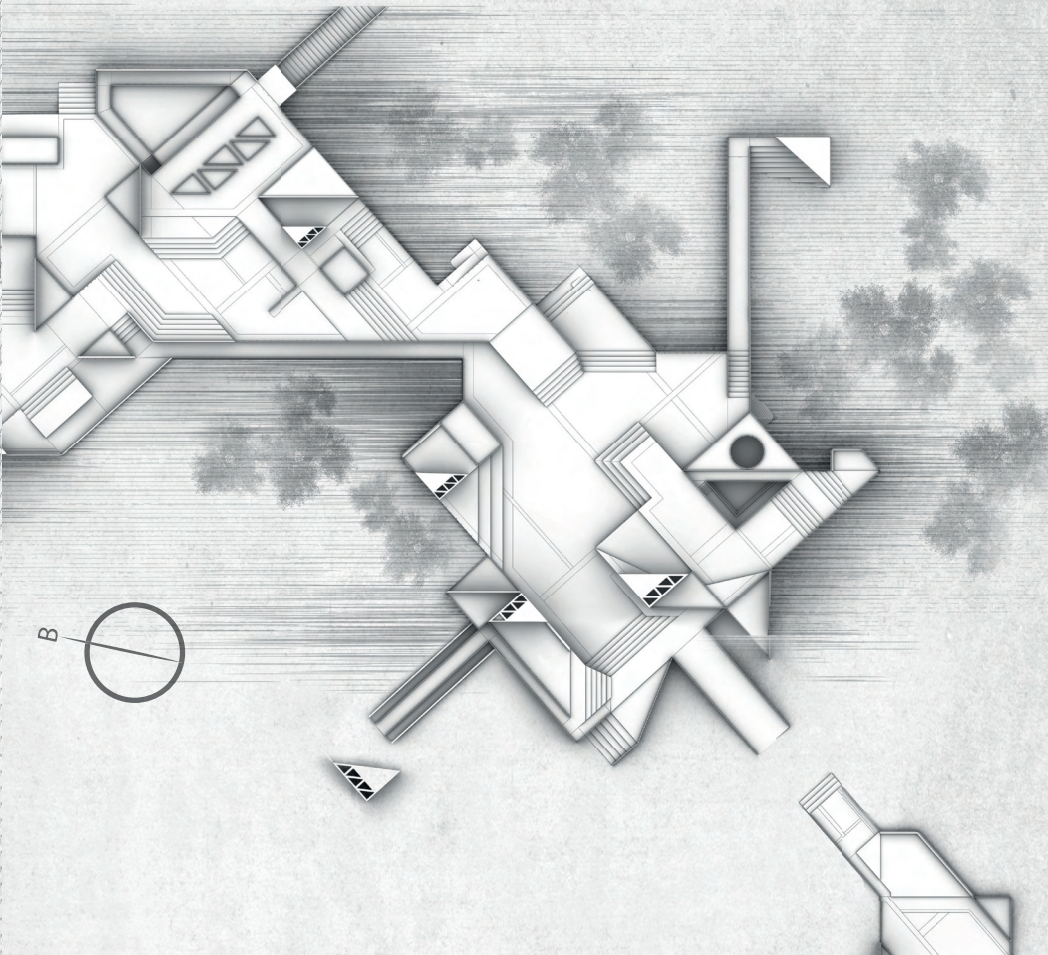
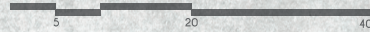
Με την καταστροφή αυτή να ανήκει πλέον στο παρελθόν και κοιτώντας το τι απέμεινε είναι σχετικά εύκολο να παρατηρήσει κανείς πως τα εναπομείναντα συντρίμμια δημιουργούν νοητές απότομες ακμές με μία τυχαιότητα η οποία δεν μπορεί να ορισθεί στο εκατό τοις εκατό αλλά μπορεί να αποτυπωθεί σε μία υποτυπώδη αναταράσταση ως ένα τριγωνικό πλαίσιο όπως αυτό εμφανίζεται στην εικόνα. Προχωρώντας λοιπόν ένα βήμα παρακάτω η σχεδιαστική προσέγγιση του όλου concept εμπλουτίστηκε με έναν ακόμα βασικό άξονα, τα τριγωνικά σχήματα. Κατά την διαδικασία του σχεδιασμού επομένως τα διάφορα τριγωνικά σχήματα επιχειρούν να κάνουν τον επισκέπτη να βιώσει στο μέγιστο δυνατό μία εμπειρία ενός περιπάτου ανάμεσα στα συντρίμμια. Η συγκεκριμένη λογική ενισχύθηκε από την επιλογή του υλικού το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή των απότομων αυτών σχημάτων. Το σκουριασμένο μαύρο μέταλλο είναι το υλικό το οποίο επιλέχθηκε και αποδίδει ίσως καλύτερα από κάθε άλλο την αίσθηση που έχει ένα αντικείμενο το οποίο καταστράφηκε από την φωτιά.

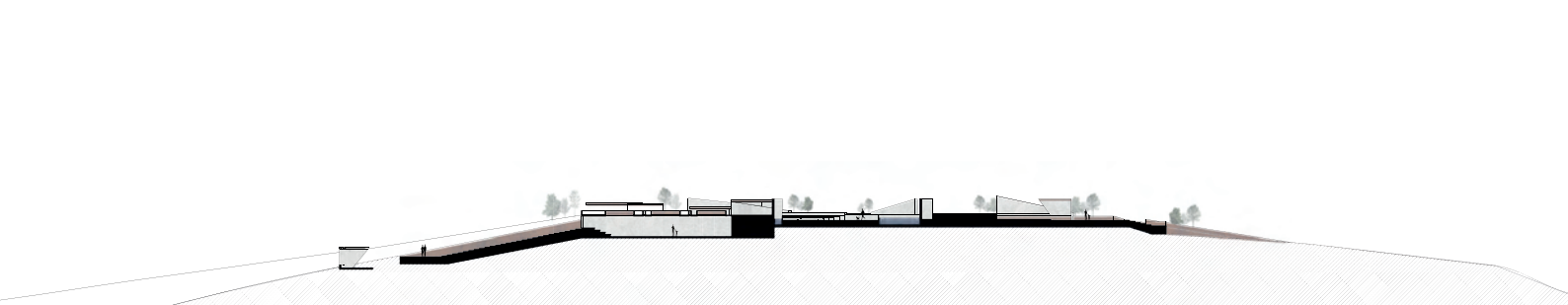

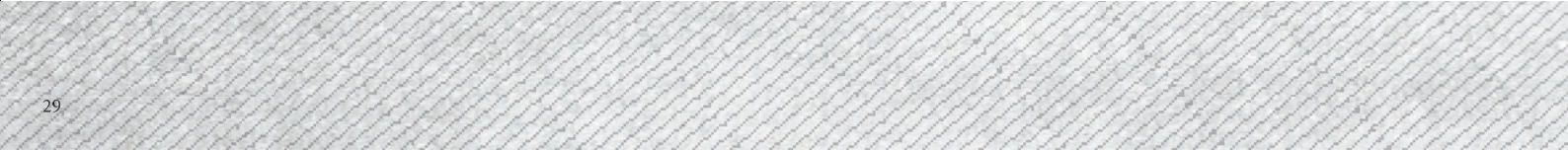
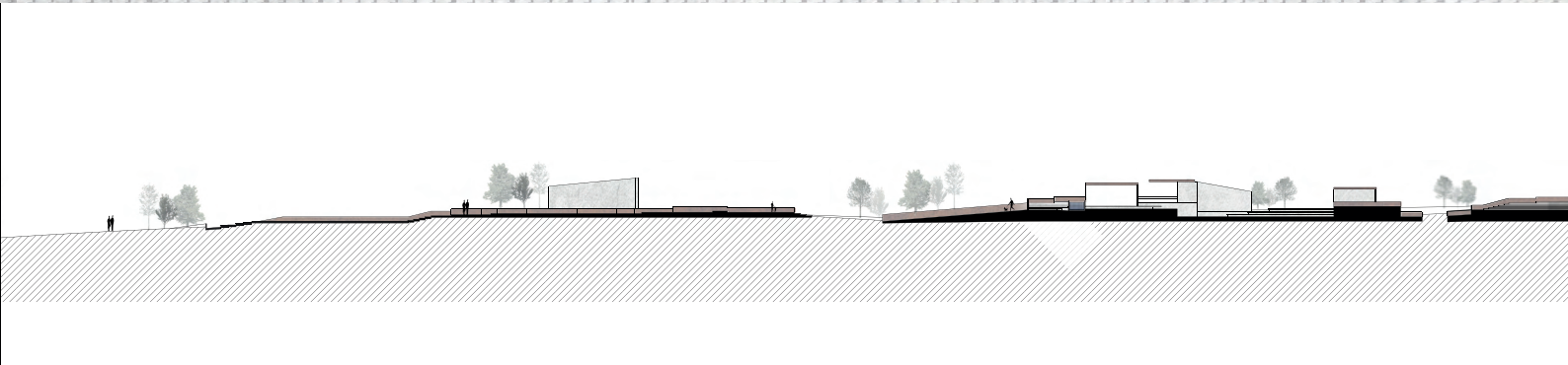
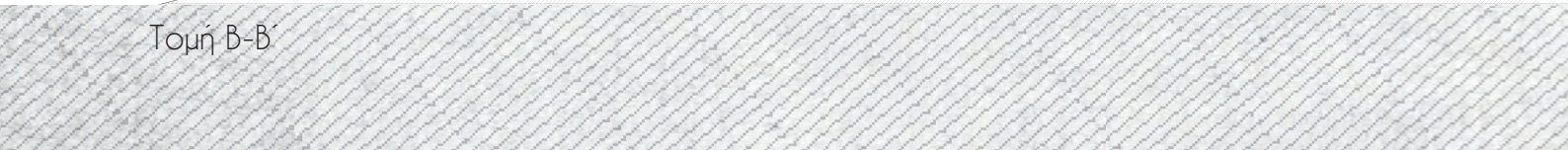
3. Σχεδιαστική Προσέγγιση

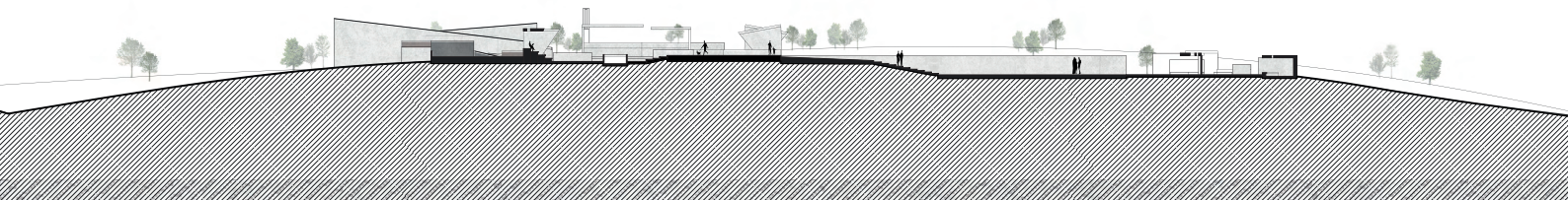

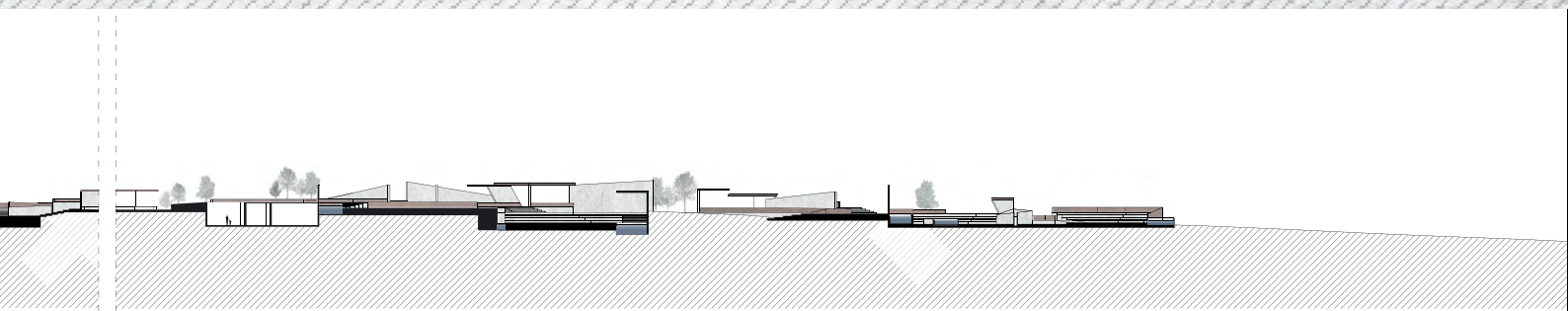

Τομή Β-Β'

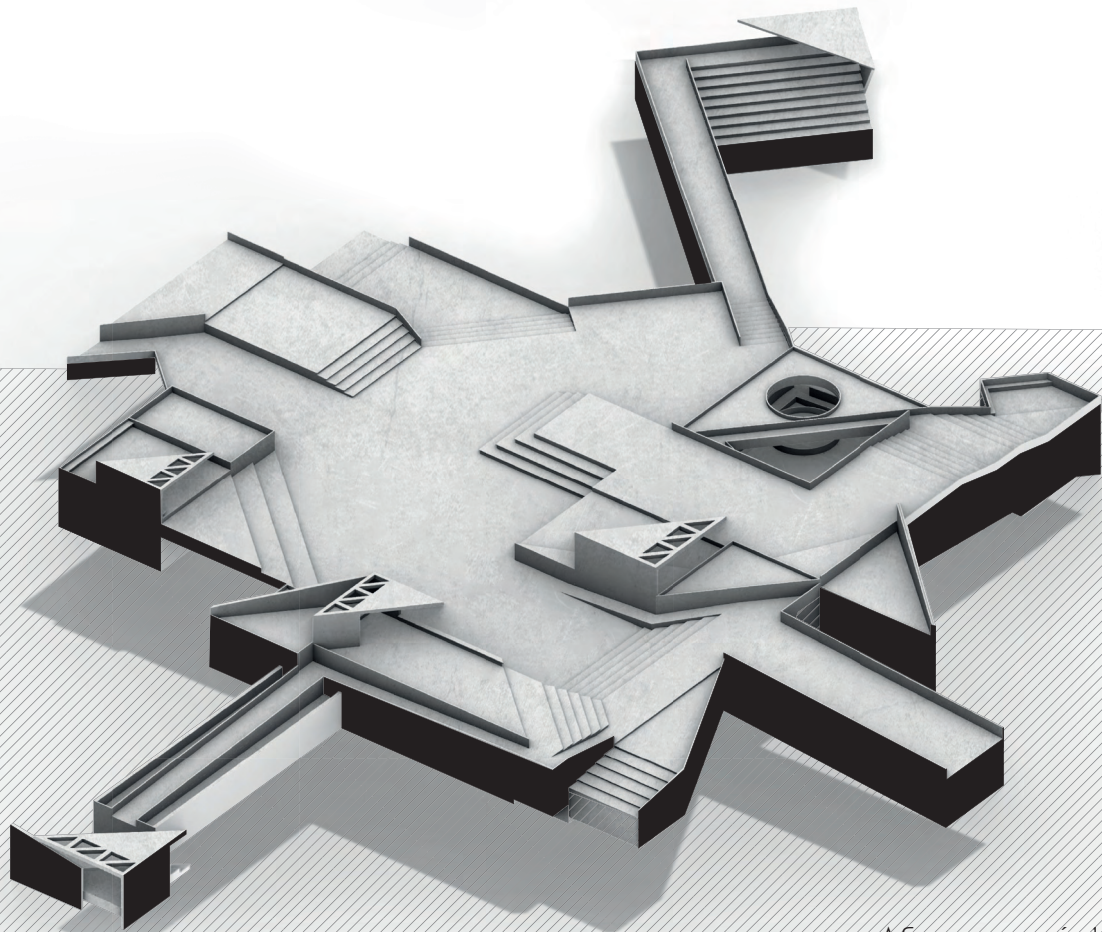

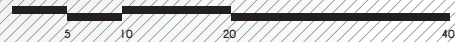
Τομή C-C'

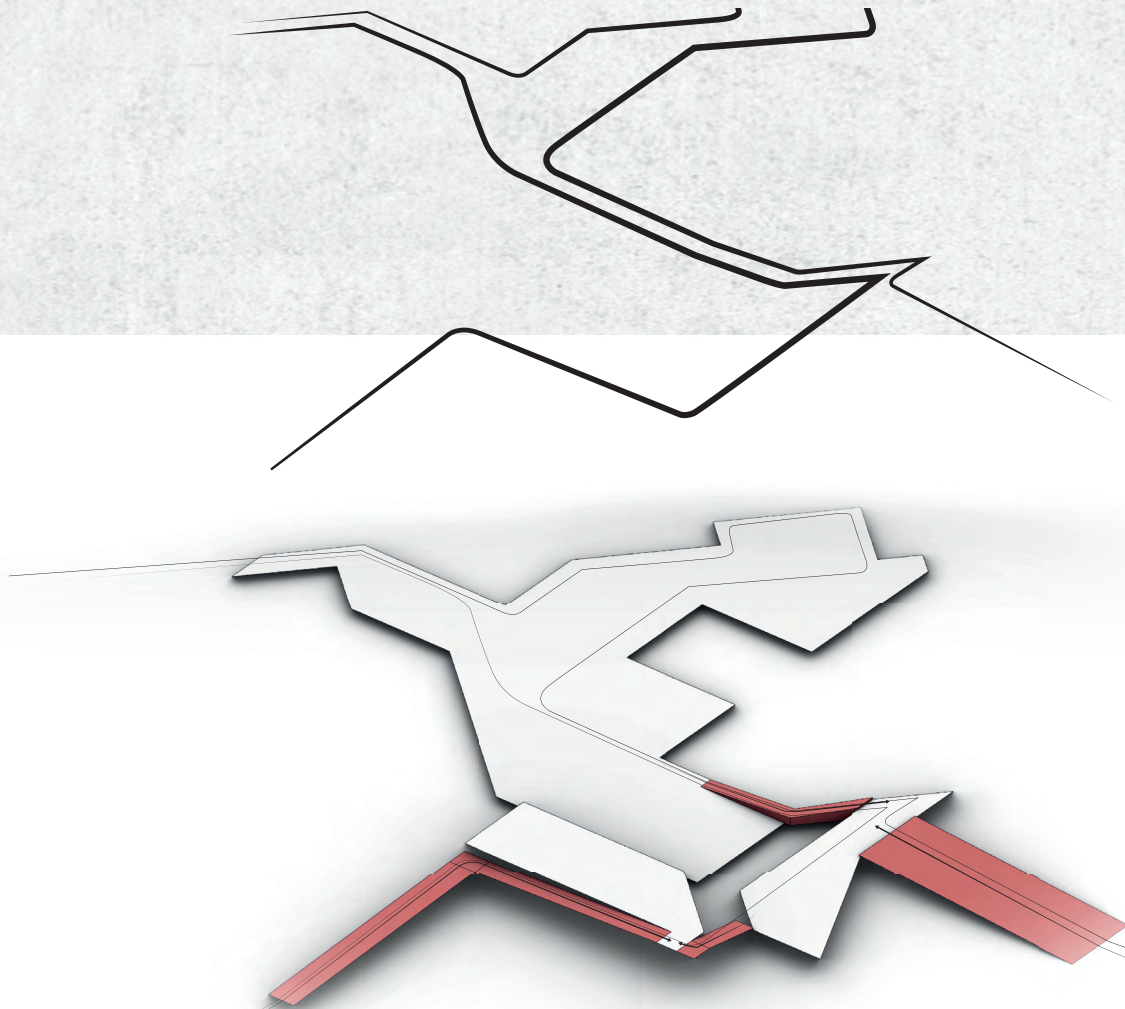

Τομή A-A'

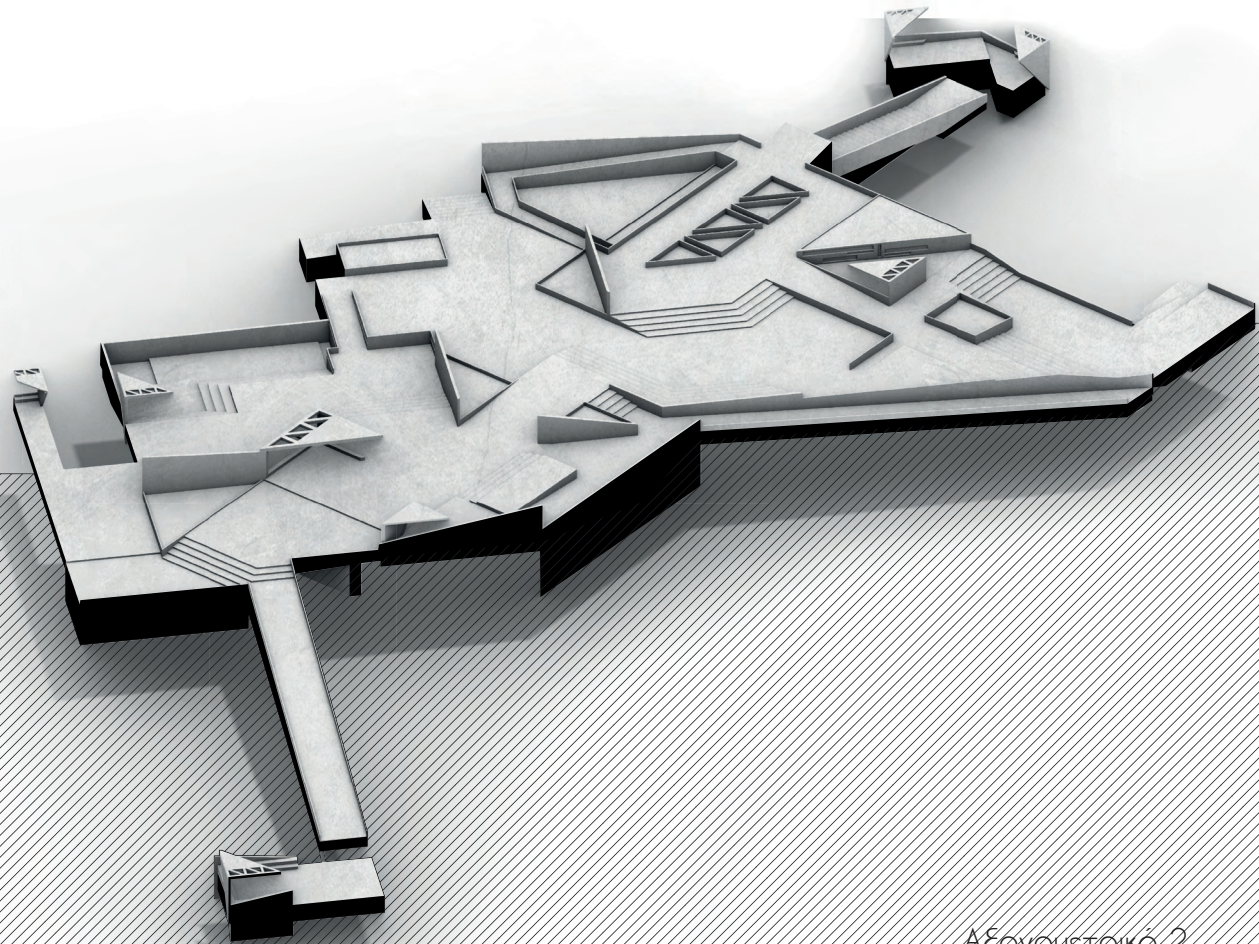
Αξονομετρικό 1.

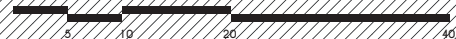

Κίνηση Επισκέπτη

Πρόσβαση ΑΜΕΑ

Αξονομετρικό 2.

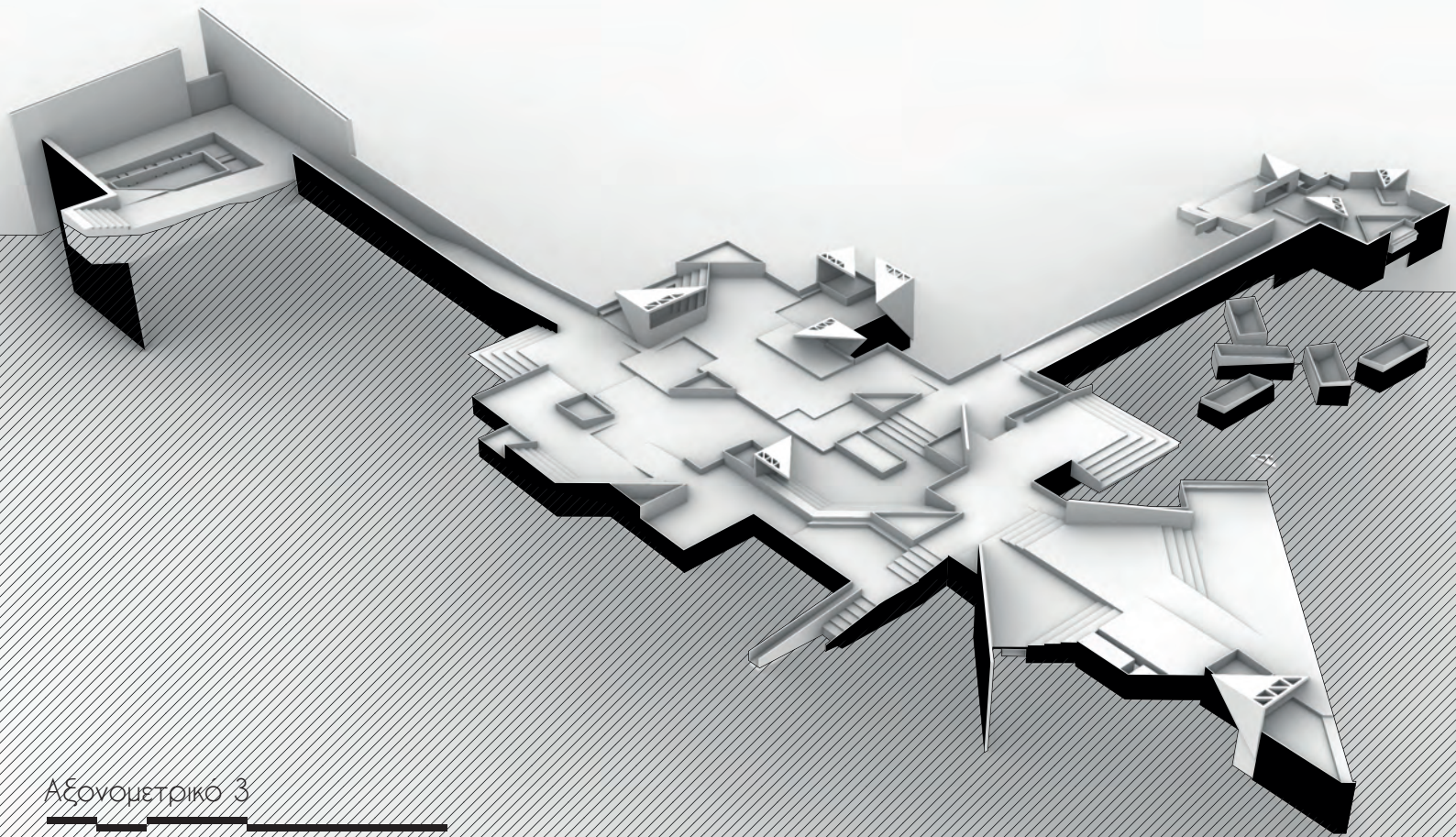

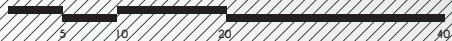
Κίνηση Επισκέπτη

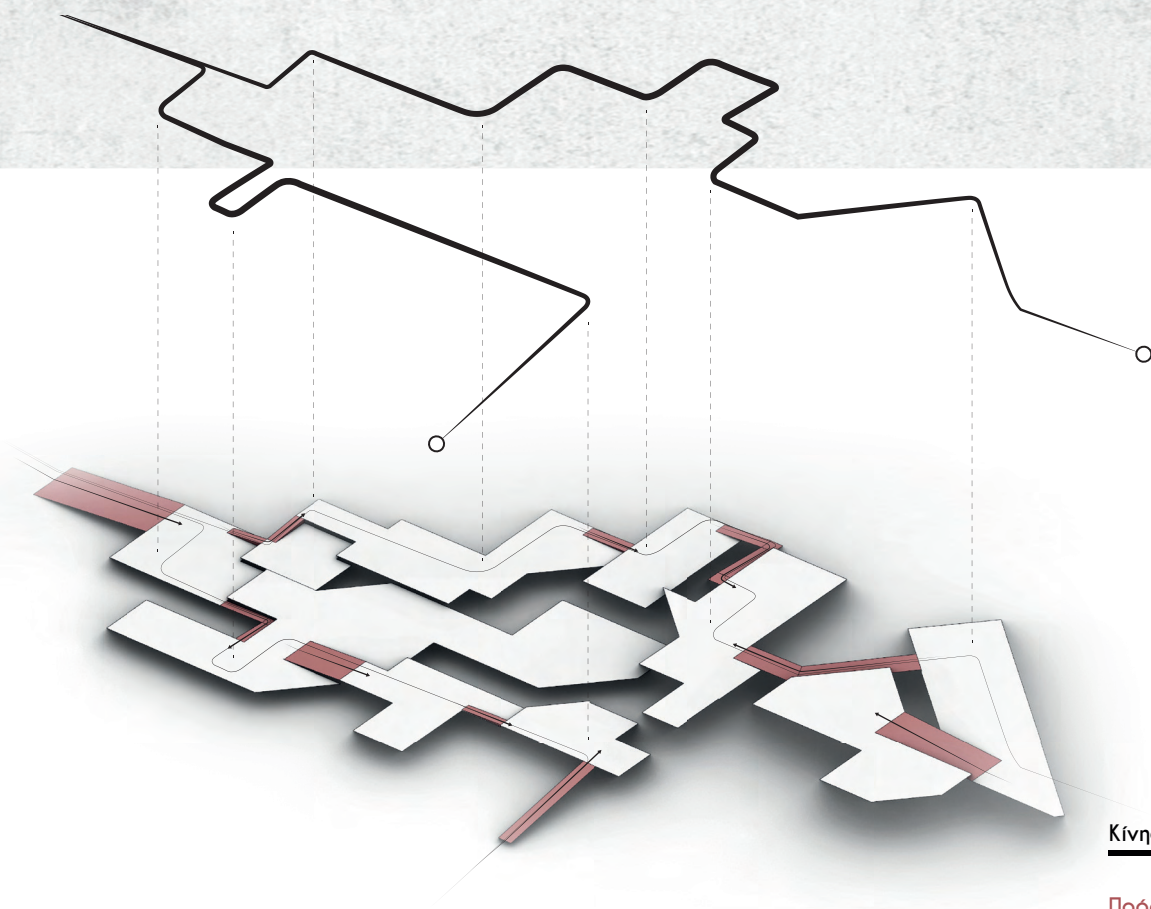
Πρόσβαση ΑΜΕΑ

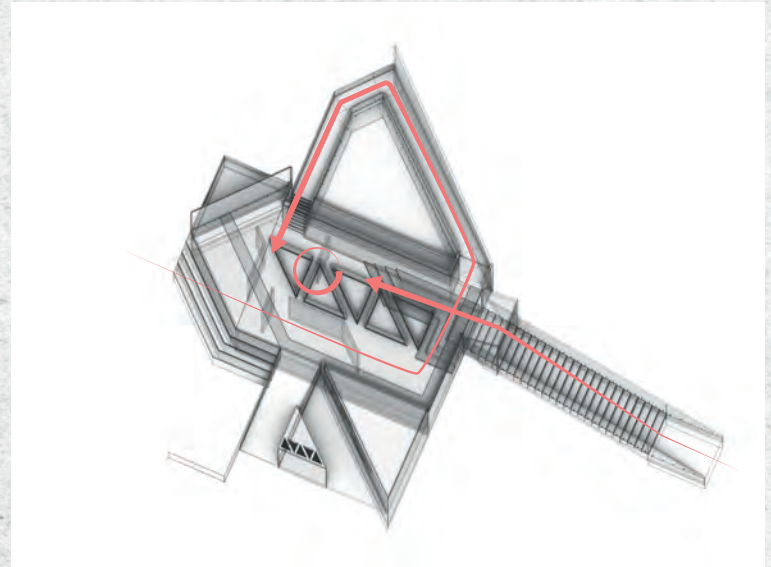
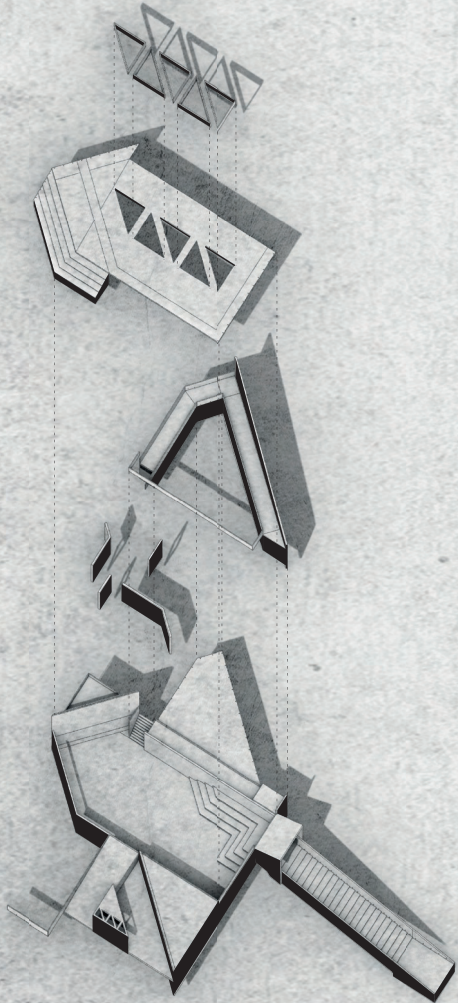
Αξονομετρικό 3

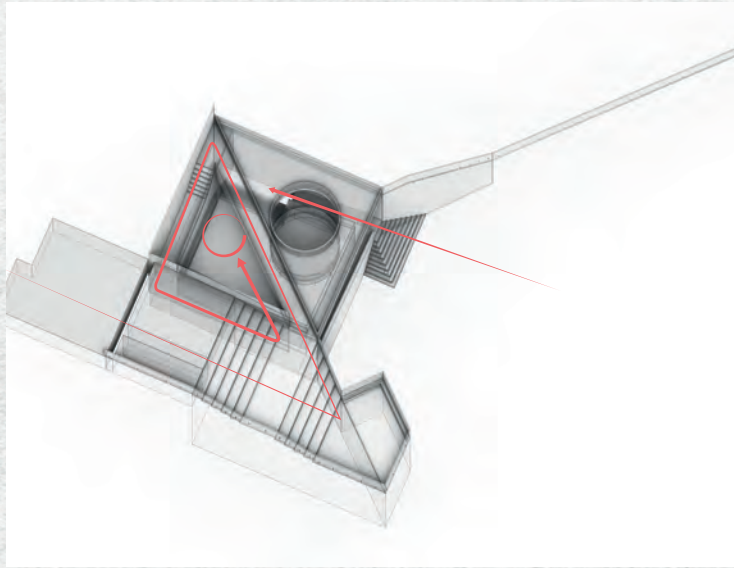
Κίνηση Επισκέπτη

Πρόσβαση ΑΜΕΑ

Πρόσβαση

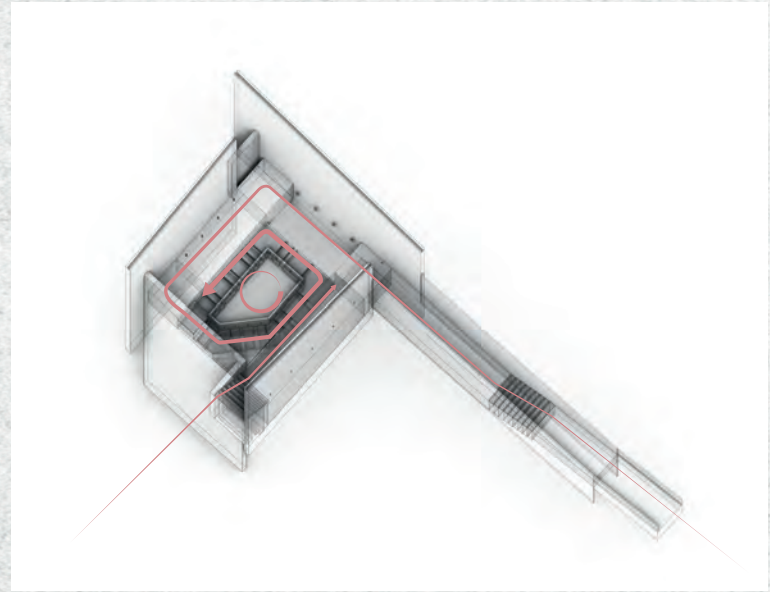
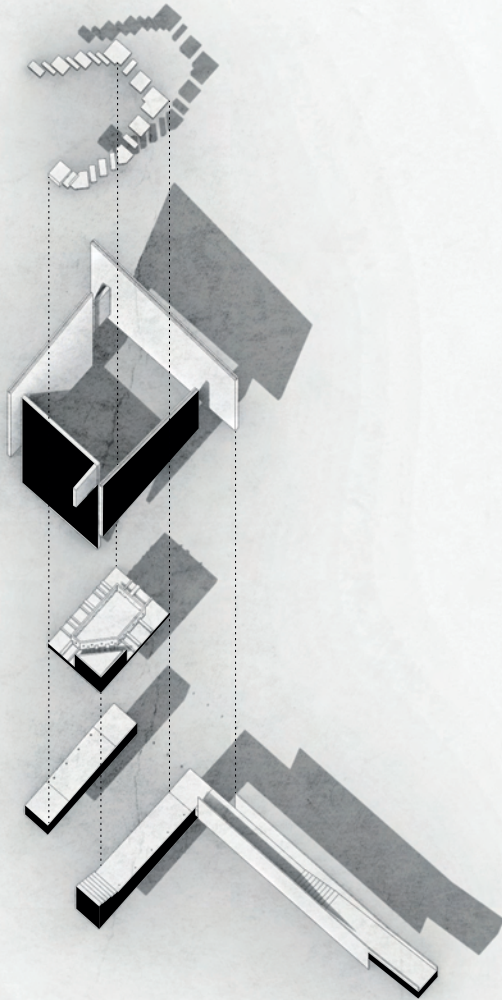
Αξονομετρικό χώρου Οπτικής ανάμνησης

Πρόσβαση

Αξονομετρικό Μνημειακού Χώρου

Πρόσβαση

ΠΗΓΕΣ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<http://www.pathfinder.gr>

<http://levantineheritage.com>

<gr.pinterest.com>

<http://www.dimosfx.gr>

<https://www.flickr.com>

<https://el.wikipedia.org>

<https://www.youtube.com>

